

Így segíthetünk a Balatonon, és a tavainkon telelő madaraknak: legfontosabb kérdések és válaszok

A Balatonon hosszú idő után ismét igazi, zord tél köszöntött be. A nyári hajók és fürdőzők helyét felváltotta a jég és a hó – vele együtt pedig egy különleges, ritkán látható téli madárvilág is megjelent. A HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet (HUN-REN BLKI) kutatójának összefoglalójában választ kaphatunk a leggyakrabban felmerülő kérdésekre a téli madárvilággal kapcsolatban.

Sok természetkedvelőben merül fel a kérdés: hogy bírják a récék és hattyúk a jégen? A titok a testfelépítésben rejtőzik, egy olyan biológiai megoldással, amit a mérnökeink is megirigyeltek és megalkották a hőszivattyúkat, mondja a BLKI kutatója. A madárlábban az artériák és vénák szorosan futnak egymás mellett egy hőcserélő rendszert alkotva; a test felől érkező meleg vér átadja hőjének egy részét a láb felől érkező hideg vérnek. Így a lábuk épp csak pár fokkal melegebb a jégnél: ez elég ahhoz, hogy ne fagyjanak oda, de nem pazarolják a drága energiát a jég felesleges melegítésére. Ezzel együtt lágy szövetek alig vannak a lábukban, senki ne aggódjon tehát, nem fáznak „lábtól”.

Vajon miért nem vándorolnak? Már nyolc tél elmúlt egybefüggő, igazi jégtakaró nélkül a Balatonon. Egyre ritkábban látjuk ezt a csodát, és egyre rövidebb ideig tart – a szemünk előtt zajlik a klímaváltozás. Az élővilágnak rohamtempóban kell alkalmazkodnia – a szemünk előtt zajlik az evolúció is. Azok a fajok, amelyek korábban elvonultak, ma már gyakran áttelelnek a jégmentes teleken.

Ha mégis beáll a fagy, előhúzzák a régi trükköt: szárnyra kapnak, és odébbállnak a Duna vagy délebbi vizek felé táplálékot keresni. Ez nem kis csapatmozgás. Jégmentes időben 100.000-es nagyságrendben telelnek madarak a Balatonhoz kapcsolódó vizes élőhelyeken, ezeknek a tömegeknek a jég beálltával napok alatt szinte csak hírmondója marad. Az ittmaradók ilyenkor a saját mozgásuk által jégmentesen tartott úgynevezett lihogóknál, illetve az emberi tevékenység miatt szadon maradt vízfelületeken, például a tihanyi révnél gyűlnek össze.

Hogyan segíthetünk, és hogyan ne ártsunk?

Először is tartsunk távolságot: ne zavarjuk fel a jégen pihenő madarakat, mondja a szakember. Minden repülés értékes energiát vesz el tőlük, ami a túlélésük záloga lehet.

Inkább ne etessünk, legfőképp ne kenyérrel - hangsúlyozza a BLKI kutatója. Ez többfelé betegséget okozhat, segíthet azok terjedésében. Ezen felül téves biztonságérzetet adva itt tarthatja a madarakat addig, amikor már késő lesz elvonulni, sőt megnövelheti az egyedek közötti agressziót, ami újabb energiavesztést okoz.

Sajtókapcsolat:

- Torda Júlia, kommunikációs vezető
- kommunikacio@hun-ren.hu

Eredeti tartalom: HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=28354>